

Číslo jednací:
2011/1501/KVSE

NAŘÍZENÍ č. 3/2011

Krajská veterinární správa pro Pardubický kraj (dále „správní úřad“) jako místně a věcně příslušný správní orgán podle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
ve věci výskytu nebezpečné nákazy varroózy včel na území Pardubického kraje
nařizuje podle § 49 odst. 1 písm. c) veterinárního zákona tato

MIMOŘÁDNÁ VETERINÁRNÍ OPATŘENÍ:

Čl. I PODZIMNÍ OŠETŘENÍ VČELSTEV

- (1) Všem chovatelům včel na území Pardubického kraje se nařizuje provedení podzimní léčby proti varroóze včel u všech včelstev prostřednictvím trojího ošetření přípravkem *Varidol 125 mg/ml roztok k léčebnému ošetření včel*, provedeném v období nejdříve od 10. října 2011 do 31. prosince 2011.
- (2) Při druhém a třetím ošetření včelstev přípravkem *Varidol 125 mg/ml roztok k léčebnému ošetření včel* nesmí být ve včelstvech zavíčkovaný plod. V případě přítomnosti zavíčkovaného plodu musí být tento plod odstraněn vyřezáním nebo rozdrásáním. Mezi jednotlivými ošetřeními musí být dodržena minimální přestávka 9 dnů, přičemž třetí ošetření nesmí být provedeno před 20. listopadem 2011. Pro provedení třetího ošetření přípravkem *Varidol 125 mg/ml roztok k léčebnému ošetření včel* se doporučuje použití aerosolové aplikační formy. V odůvodněných případech může být přípravek *Varidol 125 mg/ml roztok k léčebnému ošetření včel* nahrazen přípravky buď *MP-10 FUM a. u. vet.* při použití fumigační aplikační formy nebo *M-1 AER 240 mg/ml koncentrát pro přípravu roztoku k léčebnému ošetření včel* při použití aerosolové aplikační formy.

Čl. II OSTATNÍ POVINNOSTI CHOVATELŮ VČEL

Všem chovatelům včel se nařizuje důsledné průběžné odstraňování posledního zavíčkovaného trubčího plodu, popř. vyřezávání stavebních rámků, a sledování přirozeného spadu roztočů u nejsilnějších včelstev v období od července do září 2011. V případech, kdy je průměrný přirozený letní spad roztočů vyšší než pět samic na den, nebo v případech, kdy je u některého včelstva pozorováno silné napadení trubčích kukel u více než poloviny prohlédnutých buněk, je chovatel povinen toto podezření na vysokou intenzitu varroózy včel bez prodlení oznámit správnímu úřadu.

Čl. III ODBĚR VZORKŮ ZIMNÍ ÚLOVÉ MĚLI

- (1) Všem chovatelům včel se nařizuje po ukončení podzimního ošetření včelstev očistit podložky ometením a vložit je na dobu nejméně 30 dnů na dno úlů do všech včelstev, a to v termínu nejpozději ke dni 31. prosince 2011. Po posledním ošetření, před vložením podložek k odběru zimní úlové měli, se doporučuje dodržet interval mezi posledním ošetřením a ometením podložek v délce nejméně 7 dní.

- (2) Všem chovatelům včel se nařizuje odebrat nejdříve po uplynutí 30 dnů od vložení podložek vzorky zimní úlové měli a do 15. února 2012 je odevzdat na územní pracoviště správního úřadu k laboratornímu vyšetření. Zimní úlová měl nesmí být po odběru přesívána přes síta s otvory menšími než 5 mm.

Čl. IV JARNÍ OŠETŘENÍ VČELSTEV

- (1) Provedení jarní léčby v roce 2012 se nařizuje všem chovatelům včel u všech včelstev na stanovištích územně příslušejících k základním organizacím Českého svazu včelařů, ve kterých bylo na základě vyšetření zimní úlové měli zjištěno méně než 25 % negativních stanovišť.
- (2) Na ostatním území Pardubického kraje se nařizuje provedení jarní léčby v roce 2012 všem chovatelům u všech včelstev na stanovištích,
- a) jejichž průměrná incidence varroázy včel ze vzorků zimní úlové měli byla více než tři samičky *Varroa destructor* na včelstvo, nebo
- b) u kterých nebyl odebrán vzorek zimní úlové měli k laboratornímu vyšetření na varroázu včel.
- (3) Chovatelé včel uvedení v odstavcích 2 a 3 jsou povinni zajistit léčbu včelstev nátěrem plodu vodní emulzí přípravku *M-1 AER 240 mg/ml koncentrát pro přípravu roztoku k léčebnému ošetření včel* při současné fumigaci přípravkem *Varidol 125 mg/ml roztok k léčebnému ošetření včel*, a to v termínu nejpozději do 15. dubna 2012. Emulze (0,25 %) se připraví vmícháním 5 kapek přípravku *M-1 AER 240 mg/ml koncentrát pro přípravu roztoku k léčebnému ošetření včel* do 50 ml vody.

Čl. V SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

- (1) Za nesplnění nebo porušení povinností vyplývajících z mimořádných veterinárních opatření může správní úřad podle § 71 odst. 1 písm. j) a odst. 2 písm. d) a § 72 odst. 1 písm. m) a odst. 3 písm. d) veterinárního zákona uložit pokutu až do výše:
- a) 50 000 Kč, jde-li o fyzickou osobu, nebo
- b) 2 000 000 Kč, jde-li o právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu.
- (2) Toto nařízení nabývá platnosti a účinnosti dnem vyhlášení; za den jeho vyhlášení se považuje den jeho vyvěšení na úřední desce Krajského úřadu Pardubického kraje.

V Pardubicích dne 5. května 2011

otisk úředního razítka

MVDr. Josef Boháč
ředitel
Krajské veterinární správy pro Pardubický kraj

Číslo jednací:
2011/1501/KVSE

Důvodová zpráva k nařízení č. 3/2011

Varroáza včel je nebezpečná nákaza způsobená roztočem *Varroa destructor*. Tento roztoč napadá včelí plod, nejčastěji trubčí, na kterém se rozmnožuje, i dospělé včely. Může být přenašečem virových, bakteriálních a plísňových onemocnění včel a včelího plodu. Nákaza se šíří nakaženými trubci, včelami, roji a loupežením zdravých včel v nemocných včelstvech. Tento roztoč, pokud není včelstvo léčeno účinnými přípravky, způsobuje úhyn napadeného včelstva.

Při prvním výskytu varroázy včel na území jednotlivých obcí Pardubického kraje na počátku osmdesátých let 20. století byla příslušnými správními orgány (tehdejší okresní veterinární zařízení) vymezena ochranná pásma v okruhu 5 km kolem ohnisek nákazy a nařízena ochranná a zdlavací opatření. Vzhledem ke skutečnosti, že na území Pardubického kraje ochranná pásma přesahují 50 % plochy kraje, je území Pardubického kraje považováno za oblast plošně zamořenou. Z tohoto důvodu jsou pro všechny chovatele včel Pardubického kraje závazná ustanovení § 131 a násl. vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdlavání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů.

Krajská veterinární správa pro Pardubický kraj (dále „správní úřad“) provedla po vyšetření smíšených vzorků zimní úlové měli, odebraných v období od 1. 2. 2011 do 15. 2. 2011, vyhodnocení nákazové situace v Pardubickém kraji, z něhož vyplývá, že intenzita varroázy včel na území Pardubického kraje má klesající tendenci. Na území Pardubického kraje nebyly evidovány, na rozdíl od jiných oblastí České republiky, hromadné úhyny včelstev. S přihlédnutím k těmto skutečnostem považuje správní úřad za nutné v dalším období udržet k tlumení varroázy včel na území kraje již přijatá opatření, a to především vzhledem ke skutečnosti, že současná relativně příznivá aktuální nákazová situace varroázy není zárukou, že by se přemnožení roztočů nemohlo opakovat. S dalším nárůstem intenzity varroázy by došlo k nárůstu dalších bakteriálních a virových chorob včelstev, především k nárůstu intenzity moru včelího plodu, jehož nákazová situace v Pardubickém kraji je velmi nepříznivá. Vzhledem k této skutečnosti správní úřad v souladu s § 15 odst. 1 a § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, nařídil nařízením č. 3/2011 mimořádná veterinární opatření za účelem zlepšení nebo udržení nákazové situace v kraji.

Způsob ošetření včelstev na území Pardubického kraje a termíny jejich ošetření stanovil správní úřad v souladu s § 132 odst. 2 vyhlášky č. 299/2003 Sb. s přihlédnutím k nejnovějším výsledkům klinických pokusů omezujících možnost vzniku rezistentních populací roztoče *V. destructor*. Průměrný počet roztočů *V. destructor* na jedno včelstvo v Pardubickém kraji činí v roce 2011 0,27 (oproti 0,61 v roce 2010, 0,45 v roce 2009, 1,28 v roce 2008, 1,33 v roce 2007, 1,09 v roce 2006 a 0,72 v roce 2005). S pozitivními výsledky bylo v roce 2011 vyšetřeno 115 stanovišť z celkového počtu 3 532 stanovišť (tj. 3,25 %). Průměrný počet roztočů *V. destructor* na jedno včelstvo okresu Chrudim činí v roce 2011 0,11 (oproti 0,50 v roce 2010); průměrný počet roztočů *V. destructor* na jedno včelstvo okresu Pardubice činí v roce 2011 0,32 (oproti 1,32 v roce 2010); průměrný počet roztočů *V. destructor* na jedno včelstvo okresu Svitavy činí v roce 2011 0,43 (oproti 0,58 v roce 2010); průměrný počet roztočů *V. destructor* na jedno včelstvo okresu Ústí nad Orlicí činí v roce 2011 0,20 (oproti 0,39 v roce 2010).

Při stanovení způsobu podzimního ošetření přihlédl správní úřad k vysoké hustotě chovaných včelstev a ke geografickému uspořádání. Podání přípravků *GABON PA-92*

proužky a. u. vet. nebo *GABON PA 1,5 mg proužky do úlů a. u. vet.* není v roce 2011 správním úřadem nařizováno, protože pro plošné letní ošetření včelstev těmito přípravky není v roce 2011 v Pardubickém kraji indikace, a to vzhledem ke skutečnosti, že s pozitivními výsledky bylo vyšetřeno pouze 3,25 % stanovišť v kraji, resp. 1,74 % stanovišť v okrese Chrudim, 4,60 % stanovišť v okrese Pardubice, 4,88 % stanovišť v okrese Svitavy nebo 2,08 % stanovišť v okrese Ústí nad Orlicí. Podání stejných přípravků a ve stejných lhůtách na území jednotlivých okresů Pardubického kraje je nařízeno kvůli dosažení maximální účinnosti léčby, jejímž cílem je stabilizovat nálezovou situaci varroázy včel v Pardubickém kraji a současně zajistit zdravotní nezávadnost medu a dalších včelích produktů. Použití aerosolové aplikační formy pro provedení posledního ošetření přípravkem *VARIDOL 125 mg/ml roztok k léčebnému ošetření včel* doporučuje správný úřad za účelem důsledného doléčení včelstev v době zimního klidu a vzhledem ke skutečnosti, že tuto aplikaci lze provést do teploty -5 °C, tudíž i začátkem prosince, kdy jsou včelstva bez plodu. Možností alternativního nahrazení přípravku *VARIDOL 125 mg/ml roztok k léčebnému ošetření včel* přípravky buď *MP-10 FUM a. u. vet.* při použití fumigační aplikační formy nebo *M-1 AER 240 mg/ml koncentrát pro přípravu roztoku k léčebnému ošetření včel* při použití aerosolové aplikační formy správný úřad umožňuje provedení monitoringu vzniku a rozšíření rezistentních populací roztoče *Varroa destructor*.

Odběr zimní úlové měli je správním úřadem nařizován v souladu s § 133 odst. 3 vyhlášky č. 299/2003 Sb. Zákaz přesívání zimní úlové měli přes síta s otvory menšími, než 5 mm slouží k zajištění monitoringu potenciálního výskytu obávaného malého úlového brouka (*Aethina tumida*) na území České republiky.

Provedení jarní léčby je s ohledem na znění ustanovení § 132 odst. 3 vyhlášky č. 299/2003 Sb. nařizováno pouze v nezbytných případech, tj. u všech včelstev na stanovištích v oblastech kraje, ve kterých při vyšetření na varroázu včel ze vzorků zimní úlové měli v roce 2012 bude zaznamenáno méně než 25 % negativních stanovišť, přičemž tyto oblasti budou vymezeny organizačním členěním Českého svazu včelařského. Za negativní stanoviště je považováno stanoviště do průměrného počtu 3 samiček roztoče *V. destructor* na jedno včelstvo. Na ostatním území kraje je správním úřadem nařízena jarní léčba na stanovištích s výrazně nadprůměrnou incidencí varroázy včel (stanoviště s průměrem počtu více než tři samičky *V. destructor* na jedno včelstvo) a na stanovištích nálezově neprošetřených (u kterých nebyl odebrán vzorek zimní měli k laboratornímu vyšetření na varroázu včel). Použití stejných přípravků a ve stejných lhůtách na území celého kraje je nařízeno kvůli dosažení maximální efektivity léčby varroázy včel a s ohledem na zajištění zdravotní nezávadnosti medu a dalších včelích produktů.

Léčba nižší intenzity varroázy včel v pozdním jaru a v letním období všemi aplikačními formami kyseliny mravenčí, jenž nezanechává žádná rezidua v medu ani ve vosku, je dobrovolná a nepodléhá žádným omezením. Rovněž tak případná léčba přípravky *GABON PA-92 proužky a. u. vet.* nebo *GABON PA 1,5 mg proužky do úlů a. u. vet.* je dobrovolná, s tím, že tyto preparáty musejí být aplikovány co nejdříve po posledním odběru medu a nelze je, vzhledem ke skutečnosti, že zanechávají rezidua v medu a vosku, využít pro jarní ošetření včelstev.

V Pardubicích dne 5. května 2011

MVDr. Josef Boháč
ředitel
Krajské veterinární správy pro Pardubický kraj

Na vědomí (s nařízením č. 3/2011):

- Krajský úřad Pardubice, odbor životního prostředí a zemědělství, datová schránka: z28bwu9
- Obecní úřady obcí Pardubického kraje do datových schránek,
- Okresní výbory Českého svazu včelařského Pardubice, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí.